

Update analyse duurzaamheidsbenchmarks – 2021

Lennart van Loenen

22 maart 2021

Inleiding

Deze notitie bevat een aanvulling op de vergelijking van verschillende duurzaamheidsbenchmarks die in 2018 door Profundo in opdracht van de Eerlijke Geldwijzer is uitgevoerd.¹ De duurzaamheidsbenchmarks beoordeeld in dat onderzoek waren:

- Dow Jones Sustainability Index (DJSI);
- Sustainalytics;
- Carbon Disclosure Project (CDP);
- FTSE4Good Index Series;
- Transparantiebenchmark;
- Euronext Vigeo Europe 120 Index;
- Global 100;
- Eerlijke geldwijzer; en
- Vereniging van beleggers voor duurzaam ondernemen (VBDO).

Voor de verschillende benchmarks is in dat onderzoek beoordeeld op de volgende aspecten:

- **Bron:** Maken de benchmarks gebruik van publieke informatie?
- **Verificatie:** Wordt bij de beoordeling de door de financiële instellingen aangeleverde informatie geverifieerd?
- **Proces:** Hebben de benchmarks aandacht voor het door de financiële instellingen gehanteerde proces om tot krediet- en beleggingsbeslissingen te komen?
- **Transparantie investeringen:** Is in de beoordeling van financiële instellingen meegenomen in welke mate de instelling transparant is over de kredietverlening aan- en beleggingen in-bedrijven, overheden en financiële derivaten?

De bevindingen van het onderzoek in 2018 zijn weergegeven in de tabel in Bijlage 1. Deze notitie breidt de analyse van 2018 uit door na te gaan of, en in welke mate, de benchmarks ook de concrete financierings- en beleggingspraktijk van financiële instellingen meewegen in hun beoordeling.

1 Analyse duurzaamheidsbenchmarks

In de volgende paragrafen wordt per duurzaamheidsbenchmark nagegaan of, en op welke manier, de financierings- en beleggingspraktijk van banken en verzekeraars wordt meegewogen in de beoordeling.

1.1 Dow Jones Sustainability Index (DJSI)

De methodologie van de DJSI is de *Corporate Sustainability Assessment (CSA)*.² De score hiervoor is opgebouwd uit twee hoofdonderdelen:

- Score voor duurzaamheidscriteria op basis van een vragenlijst en onderzoek van publieke documentatie; en
- Monitoren van controverses door middel van de *Media and Stakeholder Analysis (MSA)*.

In de vragenlijst van DJSI voor banken, die openbaar is, ligt de nadruk erg sterk op bedrijfsvoering. Met betrekking tot het duurzaamheidsbeleid wordt in de categorie “*Sustainable finance*” wel gevraagd of de banken ESG integreren in hun financierings- en beleggingsbeslissingen, maar niet hoe. Met betrekking tot projectfinanciering wordt ook gevraagd of banken de Equator Principles onderschrijven en in hun beleid hebben opgenomen. Ook wordt gevraagd of de bank een klimaatstrategie heeft. Hierbij ligt de focus op scope 1 en 2, maar banken worden ook gevraagd om te rapporteren over scope 3, waaronder categorie 15 (*investments*), in lijn met het *Greenhouse Gas Protocol*.³ In deze categorie vallen ook de broeikasgasemissies van bedrijven waarin is belegd, of waaraan krediet is verstrekt.⁴ Dit betreft echter maar een klein deel van de vragen en het is niet duidelijk hoe dit wordt meegewogen in de totale score.

Met betrekking tot de categorie “*Social dimension*” ligt de nadruk ook op bedrijfsvoering, al wordt wel gevraagd of banken een mensenrechtenbeleid en *due diligence* hebben in lijn met de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)*.⁵ Ook wordt gevraagd of dat beleid op ‘partners’ wordt toegepast – waaronder ook klanten worden begrepen. Het is echter niet duidelijk hoe zwaar dit meeweegt in de totale score. Verder wordt niet inhoudelijk beoordeeld welke criteria worden gehanteerd bij financierings- en beleggingsbeslissingen.⁶

Het monitoren van controverses gebeurt door middel van de MSA.⁷ Hierbij wordt nieuws uit de media en publicaties door belanghebbenden gescreend door RepRisk. Potentiële controverses worden beoordeeld op impact en betrokken bedrijven worden beoordeeld op hun reactie (*company response assessment*). De resultaten van de MSA worden verwerkt in de CSA-score van het bedrijf. Het is niet duidelijk of daarbij ook controverses worden gemonitord die te maken hebben met de financierings- of beleggingspraktijken van banken en verzekeraars, of dat alleen naar controverses in de eigen bedrijfsvoering wordt gekeken.

Criteria met betrekking tot de financierings- en beleggingspraktijk vormen dus slechts een klein deel van de criteria in de vragenlijst van de DJSI, en hebben daardoor waarschijnlijk slechts beperkte invloed op de score. Controverses worden gemonitord en verwerkt in de score, maar het is onduidelijk of dit ook wordt gedaan voor controverses waar banken en verzekeraars alleen via hun financierings- en beleggingspraktijk bij betrokken zijn.

1.2 Sustainalytics

De methodologie van Sustainalytics is niet openbaar. Uit de algemene beschrijving van de methodologie blijkt dat deze is opgebouwd uit twee dimensies:⁸

- De materiële ESG-risico's waaraan een bedrijf is blootgesteld; en
- Het ESG-managementsysteem dat het bedrijf hanteert om deze risico's te beheersen.

Omdat de methodologie niet openbaar is, is het niet duidelijk hoe de beoordeling van de materiële ESG-risicoblootstelling tot stand komt. Met betrekking tot banken en verzekeraars is het niet duidelijk welke criteria of indicatoren gebruikt worden om deze risico's te beoordelen, en hoe zwaar de financierings- en beleggingspraktijk hierin meeweegt.

In de beoordeling van het ESG-managementsysteem worden controverses gemonitord en als signaal gezien dat het managementsysteem tekortschiet. Controverses worden echter alleen gemonitord voor zover ze impact hebben op de materiële ESG-risico's waaraan de bank of verzekeraar volgens Sustainalytics is blootgesteld. De mate waarin controverses met betrekking tot leningen of beleggingen van banken en verzekeraars impact hebben op de totale ESG-score van de financiële instelling is dus afhankelijk van de manier waarop de materiële ESG-risicoblootstelling wordt beoordeeld. Als de financierings- en beleggingspraktijk van financiële instelling minder zwaar meeweegt in het beoordelen van de relevante ESG-risico's dan aspecten van de bedrijfsvoering, zullen controverses rondom leningen en beleggingen ook minder zwaar meewegen in de eindscore.

1.3 Carbon Disclosure Project (CDP)

Het CDP heeft drie scoringsmethodologieën, over de volgende thema's:

- Klimaatverandering;
- Bossen; en
- Water.

In de vragenlijst met betrekking tot klimaat voor financiële instellingen in 2021 wordt meer aandacht gegeven aan de scope 3-emissies dan in vorige jaren, met name categorie 15 (*investments*).⁹ In deze categorie vallen ook de broeikasgasemissies van bedrijven waarin is belegd, of waaraan krediet is verstrekt.¹⁰

Daarnaast bevat de vragenlijst voor financiële instellingen specifieke vragen over:¹¹

- *“Portfolio exposure to climate-related risks and opportunities;*
- *Climate-related issues in the organization’s policy framework;*
- *Exclusion policies;*
- *Engagement with clients and investee companies;*
- *Portfolio impact (Scope 3 category 15 “Investments” emissions or alternative exposure metrics);*
- *Portfolio alignment to a well below 2-degree world; and*
- *Climate-related considerations in employment-based retirement schemes.”*

De methodologieën over bossen en water hebben geen sectorspecifieke vragenlijst voor financiële instellingen. Met betrekking tot financiële instellingen zijn dus alleen de algemene vragenlijsten van toepassing. De financierings- en beleggingspraktijk van financiële instellingen wordt hierbij niet beoordeeld.

1.4 FTSE4Good Index Series

Opname van bedrijven in de FTSE4Good Index Series gebeurt op basis van ESG-ratings, uitgevoerd door FTSE Russell.¹² De lijst met indicatoren voor deze ESG-ratings is niet publiek beschikbaar. Het is daarom onduidelijk of en in hoeverre deze ESG-ratings naast de bedrijfsvoering ook het krediet- en beleggingsbeleid en de financierings- en beleggingspraktijk meewegen in de beoordeling.

1.5 Transparantiebenchmark

In de methodologie van 2019 (de meest recente update van de Transparantiebenchmark) zijn specifieke criteria opgenomen voor banken en verzekeraars. Financiële instellingen kunnen punten scoren door inzicht te geven in hun acties tegen corruptie en de impact van uitsluitingen van investeringen in organisaties betrokken bij grondstoffenuitputting, kinderarbeid, de schending van collectieve rechten, en landroof. Financiële instellingen kunnen ook punten scoren door uitleg te geven over hun acties om klanten te adviseren om duurzame keuzes te maken in hun bedrijfsvoering.¹³

Financiële instellingen scoren in deze benchmark voor transparantie, niet voor de inhoudelijke kwaliteit van hun krediet- of beleggingsbeleid of de duurzaamheidsaspecten van hun leningen- of beleggingsportefeuilles. In de methode van de Transparantiebenchmark verder vooral gekeken naar bedrijfsvoering en slechts zeer beperkt naar de manier waarop investeringsbeslissingen tot stand komen. De daadwerkelijke financierings- en beleggingspraktijk wordt niet beoordeeld.

1.6 Euronext Vigeo Europe 120 Index

De Euronext Vigeo Europe 120 Index is gebaseerd op de *Equitics* ESG-rating methodologie van Vigeo Eiris. De methodologie bestaat uit 38 thematische criteria, die elk weer uit een aantal indicatoren bestaan (*principles of action*).¹⁴ De relevantie van de thematische criteria wordt bepaald op sectorniveau, en per sector worden de scores voor de thematische criteria een verschillend gewicht gegeven. Binnen de thematische criteria worden de indicatoren in drie groepen verdeeld:¹⁵

- *Leadership*: De indicatoren in deze groep meten hoe toegewijd het bedrijf is. Aan de orde komen indicatoren met betrekking tot het duurzaamheidsbeleid en de verantwoordelijkheid voor het duurzaamheidsbeleid.
- *Implementation*: De indicatoren in deze groep meten welke maatregelen het bedrijf heeft genomen. Aan de orde komen indicatoren over de gehanteerde processen, de geografische dekking van de maatregelen en de mate waarin alle beleidstoezeggingen gedekt zijn door de genomen maatregelen.
- *Results*: De indicatoren in deze groep meten de effectiviteit van de genomen maatregelen. Aan de orde komen indicatoren die de prestaties van het bedrijf in verhouding tot de eigen gestelde doelen meten, of er controverses zijn die verband houden met de relevante *principles of action*, en hoe het bedrijf met eventuele controverses is omgegaan.

Van de methodologie is alleen een samenvatting openbaar. Het is daarom niet duidelijk welke thematische criteria relevant geacht worden voor banken en verzekeraars, of hoe verschillende relevante thematische criteria gewogen worden. Ook is niet duidelijk welke indicatoren gehandhaafd worden binnen de thematische criteria, of deze indicatoren betrekking hebben op de financierings- en beleggingspraktijk van banken en verzekeraars, en hoe zwaar indicatoren over de financierings- en beleggingspraktijk van banken en verzekeraars meewegen in de totale score voor een thematisch criterium. Controverses worden gemonitord, maar het is onduidelijk of dit ook wordt gedaan voor controverses waar banken en verzekeraars alleen via hun financierings- en beleggingspraktijk bij betrokken zijn.

1.7 Global 100

In de methodologie van de Global 100 telt de categorie *clean revenue* mee voor 42,5% van de totale score.¹⁶ Deze categorie wordt gedefinieerd als het percentage van de omzet die in lijn is met de Corporate Knights *Clean Taxonomy*.¹⁷ Deze eigen taxonomie is gebaseerd op internationale standaarden en initiatieven, zoals de *Climate Bonds Initiative* en het eindrapport van de *Technical Expert Group* (TEG) over de groene taxonomie van de EU. De *Clean Taxonomy* bevat voor elke sector een beschrijving van activiteiten die als duurzaam beschouwd worden. Voor banken en investeerders worden *clean revenues* in de taxonomie van Corporate Knights onder meer gedefinieerd als:¹⁸

- Omzet uit leningen aan duurzame bedrijven, zoals gedefinieerd in de *Clean Taxonomy*;
- Omzet uit duurzame projectfinanciering, zoals gedefinieerd in de *Clean Taxonomy*;
- Inkomen uit eigen beleggingen in duurzame activiteiten, zoals gedefinieerd in de *Clean Taxonomy*;
- Inkomen uit beleggingen voor klanten in duurzame activiteiten, zoals gedefinieerd in de *Clean Taxonomy*.

Er wordt in de methode van de Corporate Knights Global 100 dus gekeken naar de financierings- en beleggingspraktijk van financiële instellingen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de definitie van *clean revenue* in de methode van de Global 100 alleen gericht is op milieu en klimaat. Sociale en *governance* aspecten worden niet meegenomen in de definitie van *clean revenue* en worden alleen op het niveau van de bedrijfsvoering beoordeeld.

1.8 Eerlijke Geldwijzer

De Eerlijke Geldwijzer, die bestaat uit de Eerlijke Bankwijzer, de Eerlijke Pensioenwijzer, en de Eerlijke Verzekeringwijzer, publiceert twee typen onderzoek: beleidsonderzoeken en praktijkonderzoeken. Bij een beleidsonderzoek wordt het publiek gemaakte krediet- en beleggingsbeleid van financiële instellingen onderzocht. Op negen thema's, tien sectoren en twee thema's over interne bedrijfsvoering worden de financiële instellingen gerangschikt. De scores worden toegekend per thema of sector. Er wordt geen totaalscore gegeven.

De praktijkonderzoeken van de Eerlijke Bankwijzer en de Eerlijke Verzekeringwijzer richten zich op de krediet- en beleggingspraktijken van de onderzochte financiële instellingen. Ieder praktijkonderzoek richt zich op een onderwerp binnen één of meerdere thema's of sectoren die ook in het beleidsonderzoek aan de orde komen. Zo wordt in kaart gebracht of de financiële instellingen in de praktijk handelen in lijn met hun eigen beleid en/of breed gedragen, internationale standaarden voor duurzaamheid.

1.9 Vereniging van beleggers voor duurzaam ondernemen (VBDO)

De score van de VBDO-Benchmarks Verzekeraars bestaat uit de volgende categorieën:

Tabel 1 Weging totaalscore VBDO-Benchmarks verzekeraars

Categorie	Weging
Governance	16,67%
Policy	16,67%
Implementation	50,00%
Accountability	16,67%

Bron: VBDO (2019, Oktober), *Benchmark Responsible Investment by Insurance Companies in the Netherlands 2019*, p. 34.

De categorie *Implementation* weegt het zwaarst mee in de benchmarks en heeft betrekking op de strategieën die gehanteerd worden om het beleid in de praktijk uit te voeren. In deze categorie wordt onder andere gekeken naar:¹⁹

- Uitsluiting;
- ESG-integratie;
- Engagement;
- Stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen; en
- Impact investing.

De transparantie van verzekeraars over hun beleggingspraktijk wordt meegewogen in de categorie *Accountability*, en is goed voor 16,67% van de score binnen die categorie.²⁰ De daadwerkelijke beleggingspraktijk wordt niet meegewogen en controverses worden niet gemonitord.

Bijlage 1 Bevindingen vergelijking duurzaamheidsbeoordeling 2018

Benchmark (uitvoerder)	Bron	Verificatie	Proces	Transparantie investeringen
Dow Jones Sustainability Index (RobecoSAM)	Algemene vragenlijst is publiek; sector-specifieke vragenlijst is niet publiek; antwoorden zijn niet publiek	Ja, externe controle en verificatie a.d.h.v. media-bronnen en publicaties van belangen-organisaties	Bedrijfsvoering en investeringen, verhouding is niet duidelijk	Wordt naar gekeken
Sustainalytics	Vragenlijst is niet publiek, antwoorden zijn niet publiek	Ja, controle door sector specialist en peer review	Bedrijfsvoering en in beperkte mate investeringen	Vermoedelijk alleen meegewogen indien dit via media-publicaties naar buiten komt
CDP	Publieke vragenlijst, antwoorden zijn niet publiek	Nee	Bedrijfsvoering	Wordt niet naar gekeken
FTSE4Good Index Series (FTSE Russell)	Vragenlijst en publieke informatie; antwoorden zijn niet publiek	Ja, door een sector-specialist en verificatie a.d.h.v. media-bronnen en belangenorganisaties	Onduidelijk	Onduidelijk
Transparantiebenchmark (Ernst & Young)	Publieke vragenlijst; antwoorden zijn niet publiek	Ja	Bedrijfsvoering	Onduidelijk, wordt niet specifiek naar gekeken
Euronext Vigeo Europe 120 Index (VigeoEiris)	Publieke bronnen	Nee	Bedrijfsvoering	Onduidelijk
Global 100 (Corporate Knights)	Publieke bronnen	Ja	Bedrijfsvoering	Onduidelijk
Eerlijke Geldwijzer (Profundo)	Publieke informatie en een vragenlijst; antwoorden/scores zijn publiek	Ja, controle door Profundo	Investeringen en in mindere mate bedrijfsvoering	De praktijk-onderzoeken gaan volledig over investeringen
VBDO	Vragenlijst is niet publiek, antwoorden zijn niet publiek	Ja	Investeringen en in mindere mate bedrijfsvoering	Wordt naar gekeken

Bronverwijzingen

- 1 Brink, H. en M. Riemersma (2018, maart), *Eerlijke Bank- en Verzekeringwijzer: Analyse van verschillende duurzaamheidsbeoordelingen van financiële instellingen*, Amsterdam, Nederland: Profundo.
- 2 S&P Global (2020, mei), *CSA Companion 2020*.
- 3 S&P Global (2020, mei), *Sample Questionnaire Banks*, p. 102-105.
- 4 Greenhouse Gas Protocol (2013, April), *Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emissions (version 1.0)*, p. 137-138.
- 5 S&P Global (2020, mei), *Sample Questionnaire Banks*.
- 6 S&P Global (2020, mei), *Sample Questionnaire Banks*, p. 49-58.
- 7 S&P Global (2020, mei), *MSA Methodology guidebook 2020*.
- 8 Sustainalytics (2019, november), *The ESG Risk Ratings Methodology – Abstract, Version 2.0*, p. 7.
- 9 CDP Worldwide (2021, januari), *CDP Climate Change 2021 Reporting Guidance*.
- 10 Greenhouse Gas Protocol (2013, April), *Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emissions (version 1.0)*, p. 137-138.
- 11 CDP Worldwide (2021, januari), *CDP Climate Change 2021 Reporting Guidance*.
- 12 FTSE Russell (z.d.), “ESG Ratings”, online: <https://www.ftserussell.com/data/sustainability-and-esg-data/esg-ratings>, gezien in januari 2021.
- 13 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2018, oktober), *Criteria Transparantiebenchmark 2019*, p. 13.
- 14 Vigeo Eiris (2020, april), *ESG Assessment Methodology – Executive Summary*, p. 3.
- 15 Vigeo Eiris (2020, april), *ESG Assessment Methodology – Executive Summary*, p. 9.
- 16 Corporate Knights (2020, december), *Corporate Knights Rating Weightings*, online (spreadsheet): <https://www.corporateknights.com/wp-content/uploads/2020/12/2021-G100-Final-weights.xlsx>, gezien in januari 2021.
- 17 Corporate Knights (2021, januari), *The 2021 Global 100: Overview of Corporate Knights Rating Methodology*, p. 9.
- 18 Corporate Knights (2021, januari), *Corporate Knights Clean Taxonomy*, online (spreadsheet): <https://www.corporateknights.com/wp-content/uploads/2021/01/Corporate-Knights-Clean-Taxonomy-definitions-version-3.0.xlsx>, gezien in januari 2021.
- 19 VBDO (2019, Oktober), *Benchmark Responsible Investment by Insurance Companies in the Netherlands 2019*, p. 21-27.
- 20 VBDO (2019, Oktober), *Benchmark Responsible Investment by Insurance Companies in the Netherlands 2019*, p. 34.